

Split, 25.03.2018.

GRAD SPLIT
UPRAVNI ODJEL ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO,
REDARSTVO I MJESNU SAMOUPRAVU
Obala kneza Branimira 17
21000 SPLIT

PREDMET: Primjedbe na Nacrt Plana gospodarenja otpadom Grada Splita za razdoblje 2017.-2022.

Ukratko, Plan je nedorečen, neprecizan, nerealan i neambiciozan. Vidi se da je donošenje Plana uvjetovano zadovoljavanjem forme, odnosno da se Grad Split može prijavljivati na natječaje.

Niti jedna mjera ni cilj nisu definirani od početka do kraja kako treba niti su rokovi donošenja planova i izgradnje objekata definirani kako treba, da bi se došlo do potrebnih količina razdvajanja. Najlakše je napisati brojeve kakvi trebaju biti. Skokovi s 26,2% ukupno odvojenog otpada na 55,9% u 3 godine ne mogu se lako ostvariti niti s gotovom infrastrukturom, a kamoli s ovim Planom kojeg možemo nazvati „trebalo bi“ i „morali bi“. Odnosno, ovo je Plan za Plan, umjesto da je sve definirano.

Nažalost, iz Plana se vidi neodgovorna politika prijašnjih i sadašnjih vlasti u lutanju kako gospodariti otpadom, a svu tu nesposobnost će platiti građani, kao što već plaćaju za loše planove izgradnjom Marišćine i Kaštjuna. Uz sve ovo očekuju nas penali Europske unije. Pri tom, Plan je ovisan o brzini i struci Fonda i natječajima, i ukoliko budu kasnili, Plan će biti neizvediv, što se također ne navodi.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

Tablica 31. Ukupni trendovi kretanja pojedinih tokova otpada do 2023 godine.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno (t)	81123,3	81820,9	81671,2	82347,1	82148,0	82804,9
Biootpad (t)	22957,9	23155,3	23112,9	23304,2	23247,9	23433,8
Odvojeno biootpad (t)	0	0	3466,9	4660,8	6974,4	9373,5
Odvojeno papir, staklo, MET, PET (t)	17587,53	19956,12	26559,5	29010,9	30276,5	31416,2
Ostalo iz tokova sličnih kom. otpadu (%)	4,5	9	14	15	15,5	16
Ostalo odvojeno iz tokova sličnih komunalnom otpadu (t)	3650,549	7363,883	11434	12352,1	12732,9	13248,8
Ukupno odvojeno (t)	21238,08	27320,01	41460,4	46023,8	49983,8	54038,5
Ukupno odvojeno (%)	26,2	33,4	50,8	55,9	60,8	65,3
Ostatni otpad na obradu (t)	59885,2	54500,9	40210,8	36323,3	32164,2	28766,4
Na odlagalište nakon obrade (t)	41919,6	38150,6	28147,6	25426,3	22515	20136,5
Na odlagalište nakon obrade (%)	51,7	46,6	34,5	30,9	27,4	24,3

Ocjena stanja gospodarenja otpadom je definirana na stranicama 53. i 54. jednom riječju: **KATASTROFA**

- 🕒 Zeleni otoci: Ova mjesta nisu kompletirana svim spremnicima kako bi činila „zeleni otok“
- 🕒 Reciklažno dvorište: Nedovoljno samo jedno reciklažno dvorište
- 🕒 Građevni otpad: Postupanje s građevnim otpadom nije riješeno na zadovoljavajući način
- 🕒 Biorazgradivi otpad: Postupanje s biorazgradivim otpadom odnosno biootpadom nije riješeno na zadovoljavajući način
- 🕒 Posebice situacija nije zadovoljavajuća što se tiče izdvajanja korisnog otpada koji bi se mogao reciklirati ili ponovno upotrijebiti
- 🕒 Sustav odvojenog prikupljanja putem zelenih otoka, reciklažnih dvorišta i sabirnih mjesta treba značajno nadograditi za postizanje ciljeva odvojenog prikupljanja otpada
- 🕒 Isto tako, navedeno upućuje na nedostatke postojećeg koncepta prikupljanja otpada koji bi se, kako je predviđeno, trebao zasnivati na principu prikupljanja „od vrata do vrata“
- 🕒 Neke mjere koje se odnose na izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada tek treba implementirati

Uz to u ovom Planu imamo nedefinirane lokacije zelenih otoka, reciklažnih dvorišta, reciklažnog dvorišta za građevni otpad, kompostane, sortirnice i nepoznato vrijeme dovršetka Lećevice.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

Str. 74 Cilj 1: UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM

- 🕒 1.1. Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
 - Cilj je moguće ostvariti primjenom mjere sprječavanja nastanka otpada
 - **Mjere i rokovi:** Izraditi studiju (10/2018-2/2019), informiranje i educiranje građana (7/2018-kontinuirano), promicanje ponovne uporabe (kontinuirano)

PRIMJEDBA: Kasni rokovi, nejasna strategija i način provođenja.

PRIMJEDBA: Neodgovorno i neozbiljno napravljen Plan s puno grešaka u tablici 55. (krive godine, završetak pojedinih mjera je prije početka, čak pet stavki nije uopće definirano pa se ne zna na osnovu čega je i napravljen ovaj Plan). Posebno je čudan podatak da će se studija mogućnosti izbjegavanja nastanka i smanjenja otpada završiti 2/2019. a Planom je predviđeno 50,8% razdvajanja tada. Analiza za postavljanje posebnih sabirnih mjesta za odvojeno prikupljanje otpada koji se javlja u većim količinama traje do 10/2018. godine što bi značilo da bi sama izgradnja mogla potrajati do 2020. godine pa je nejasno kako se ove brojke u razdvojenom prikupljanju misle ostvariti.

- 🕒 1.2. Razdvojiti 50% do 2020. i 60% do 2022.
 - **Treba** nadograditi postojeću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje u vidu reciklažnih dvorišta, zelenih otoka i sabirnih mjesta te **uvođenjem sustava prikupljanja „od vrata do vrata“**. Odvajanje iskoristivog dijela otpada na mjestu nastanka te naknadna obrada **u sklopu sortirnice** otpada je ključna aktivnost za postizanje ovog cilja. Uz izgradnju infrastrukture, potrebno je nabaviti i potrebnu opremu i **vozni park** za odvojeno prikupljanje

PRIMJEDBA: Plan je nedefiniran, kao i prethodni. „**Treba**“ je ključna riječ umjesto da je točno sve definirano. Sortirница je ključna građevina, a ona je predviđena tek **za 6/2019**, a nije definirana niti lokacija. Izrijekom se u Planu spominje privatna tvrtka („Dok se ne iznađe pogodna lokacija, sortiranje prethodno odvojeno sakupljenog reciklabilnog otpada odvijati će se u okviru tvrtke Jolly Eko d.o.o.“ „Sav prikupljeni otpad se vozi u reciklažni centar tvrtke „JollyJBS“ d.o.o. koji isplaćuje 350 kn/t.“ „Kapacitet predmetne sortirnice je 2 tone plastike ili 7 tona papira i kartona dnevno, s radom u jednoj smjeni, s mogućnosti povećanja kapaciteta sortirnice na 4 t/dan plastike i 14 t/dan papira i kartona s otvaranjem dvije radne smjene, čime bi se zadovoljio kapacitet za odvojeno prikupljeni otpad u Gradu Splitu“) a ne navode se niti ugovori niti natječaj, čak se ovime ta tvrtka definira i kao buduća sortirnica kao da se nitko drugi ne može prijaviti, odnosno kao da sortirnica kao građevina ni ne treba. Postavlja se pitanje, čemu služi Čistoća d.o.o., koliko skuplje će građani plaćati otpad, postoji li mogućnost „ucjene“ za cijenu od strane privatne tvrtke kao što imamo slučaj s cementarama kod Kaštjuna i Marišćine zbog toga što javna tvrtka ne radi taj posao? Na osnovu čega se time uopće može planirati odvajanje **50,8% u 2019.godini?**

- 🕒 1.3. Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada
 - Cilj je moguće ostvariti uvođenjem odvojenog prikupljanja biootpada **u trenutku kada se steknu uvjeti za njegovu biološku obradu**. U tom smislu treba iznaći pogodnu lokaciju za kompostanu na temelju izrađenih opcijsko-lokacijskih analiza bilo na širem

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

području Grada Splita bilo u suradnji s drugim gradovima i općinama s kojima grad Split graniči (Solin, Kaštela).

PRIMJEDBA: Nevjerojatna je konstrukcija ove rečenice „u trenutku kad se steknu uvjeti“. Kakav je to Plan? Plan za Plan? Kompostana je predviđena **za 9/2019**, a nije definirana niti lokacija. Nevjerojatna je tablica o odvojenom prikupljanju biootpada od samo 15% u 2019. godini. Ovakvim planom to je puno za prikupiti, a tragično malo za razdvajanje. Prilično čudno je kako se sa tako malim razdvajanjem biootpada misli dostići razdvajanje ostalih frakcija i do 33%. Nigdje Planom nisu predviđeni smeđi kontejneri za biootpad. Predviđeni su samo kućni komposter, i to za mali broj domaćinstva. Za pravne subjekte se navodi da su dužni ustrojiti odvojeni sustav prikupljanja uz obavezno izdvajanje korisnih komponenti komunalnog otpada, ali se nigdje ne navode kontejneri, količine otpada, način prikupljanja pa čak ni izrijekom biootpad niti smeđi kontejneri. Stoga je i katastrofalno niska brojka prikupljanja biootpada previsoka za ovu organizaciju predviđenu ovim Planom. I na kraju, sama kompostana je predviđena u obimu od mizernih 10.000 t/god, a vidljivo je da je biootpada samo u Splitu 23.000 t/god. A kompostana mora biti i za susjedne općine. Iz svega se svodi zaključak da se biootpad ne misli uopće ozbiljno prikupljati dok se ne izgradi Lećevica, a to će značiti tragično razdvajanje ostalih frakcija otpada.

🕒 1.4. Odložiti na odlagalište otpada manje od 25%

- Grad Split nema prostor predviđen za implementaciju spomenute mjere što se odnosi na sortirnicu otpada, kompostanu i postrojenje za obradu ostatnog otpada. Izrađene analize i na temelju toga donesene odluke gradskog vijeća isključuju mogućnost gradnje navedenih građevina na području odlagališta Karepovac. Zbog toga je nužno izraditi i opcijsko-lokacijsku analizu za smještaj sortirnice otpada na širem području Grada Splita ili u suradnji s drugim gradovima i općinama s kojima Grad Split graniči (Solin, Kaštela). Pri tome treba **uzeti u obzir kako će centralno postrojenje** za obradu ostatnog komunalnog otpada biti dio županijskog centra za gospodarenje otpadom uključujući i odlagalište za neopasni otpad
- Dok se ne iznađe pogodna lokacija, **sortiranje prethodno odvojeno sakupljenog reciklabilnog otpada odvijati će se u okviru tvrtke Jolly Eko d.o.o**

PRIMJEDBA: Neosnovana brojka od 25% kad nemamo ni lokaciju kompostane, sortirnice, postrojenja za obradu ostatnog otpada i reciklažnih dvorišta. Čak i izrijekom sputavanje gradnje većih postrojenja do izgradnje Lećevice. Uz to čudna rečenica vezana uz privatnu tvrtku kojoj se daje za pravo sakupljanja otpada do konačnog rješenja. Što bi moglo značiti i trajno ako se bude opstruirala izgradnja navedenih objekata. Odnosno, zašto se navodi samo ova tvrtka izrijekom, zar ne postoje natječajni putem kojih se mogu izabrati i druge tvrtke.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

Tablica 30. Pretpostavljeni trend odvojenog prikupljanja biootpada

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno (t)	81123,3	81820,9	81671,2	82347,1	82148,0	82804,9
Biootpad (t)	22957,89	23155,32	23112,9	23304,2	23247,9	23433,8
Odvjeto prikupljeno (%)	0	0	15	20	30	40
Kućno kompostiranje (t)	0	0	1683,9	2573,3	3495,7	4451,89
Odvojeno prikupljeno (t)	0	0	3466,9	4660,8	6974,4	9373,51

Tablica 31. Ukupni trendovi kretanja pojedinih tokova otpada do 2023 godine.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno (t)	81123,3	81820,9	81671,2	82347,1	82148,0	82804,9
Biootpad (t)	22957,9	23155,3	23112,9	23304,2	23247,9	23433,8
Odvojeno biootpad (t)	0	0	3466,9	4660,8	6974,4	9373,5
Odvojeno papir, staklo, MET, PET (t)	17587,53	19956,12	26559,5	29010,9	30276,5	31416,2
Ostalo iz tokova sličnih kom. otpadu (%)	4,5	9	14	15	15,5	16
Ostalo odvojeno iz tokova sličnih komunalnom otpadu (t)	3650,549	7363,883	11434	12352,1	12732,9	13248,8
Ukupno odvojeno (t)	21238,08	27320,01	41460,4	46023,8	49983,8	54038,5
Ukupno odvojeno (%)	26,2	33,4	50,8	55,9	60,8	65,3
Ostatni otpad na obradu (t)	59885,2	54500,9	40210,8	36323,3	32164,2	28766,4
Na odlagalište nakon obrade (t)	41919,6	38150,6	28147,6	25426,3	22515	20136,5
Na odlagalište nakon obrade (%)	51,7	46,6	34,5	30,9	27,4	24,3

Str 77. CILJ 2: UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

- 🕒 2.1. Reciklaža i uporaba građevnog otpada u minimalnom udjelu od 70% mase otpada do 2020.g. te 75% do 2022.g

- Cilj je moguće postići uspostavom jednog (ili više) reciklažnih dvorišta za građevni otpad

PRIMJEDBA: Izgradnja reciklažnog dvorišta za reciklažu građevinskog otpada predviđena je za 1/2020 godine, stoga je nejasno kako se misli iste godine stići do fantastičnih 70% reciklaže i uporabe. Fond je iznio podatak da će svako kućanstvo u **svakom reciklažnom** dvorištu moći odložiti 2 x 200 kg godišnje građevnog otpada, u ovom Planu tih podataka nema. Osim ovoga, ne navodi se gdje će se građevinski otpad s gomile nelegalni odlagališta odlagati i na koji način. Uz ovo, upravo je Cemex dobio dozvolu za mljevenje toga otpada i ugradnju u cement što se isto ne spominje ovim Planom.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

⌚ 2.2. Uspostava sustava gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

- U tijeku je izrada projektno-tehničke dokumentacije s aplikacijom za izgradnju i preostalih stupnjeva pročišćavanja voda. Nakon izgradnje biološkog stupnja obrade nastajati će otpadni mulj.

PRIMJEDBA: Aktivnost „Izraditi akcijski plan postupanja s muljem iz uređaja za obradu otpadnih voda“ predviđena je tek za 5/2019. te se ne navodi gdje će se mulj i na koji način zbrinuti. Poznati su aktualni problemi Grada Zagreba s muljem i nelegalnog odlaganja istog te problemi Kaluna u Drnišu.

⌚ 2.3. Gospodarenje morskim otpadom

- nužno izraditi odgovarajući protokol za slučaj onečišćenja morskim otpadom s pregledom nadležnosti i postupovnih procedura

PRIMJEDBA: Aktivnost „Protokol s pregledom nadležnosti i procedura za onečišćenje morskim otpadom“ predviđena je tek za 12/2019. što je nevjerojatno s obzirom na onečišćenja mora koja trenutno imamo i buduće prijetnje eventualnim nasukavanjem brodova

⌚ 2.4. Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada

- Za **građevni otpad** je predviđeno zasebno reciklažno dvorište, dok je **biorazgradivi otpad** (papir, tekstil, drvo) predviđeno prikupljati putem zelenih otoka i reciklažnih dvorišta i na mjestu nastanka (kućni prag). **Biootpad** (kuhinjski otpad i zeleni vrtni otpad) predstavlja poseban problem. Mogućnost ostvarivanja ovog cilja je također vezana za njegovo odvojeno prikupljanje pa je nužno primijeniti mjere prikupljanja tamo gdje prostorni, higijenski i okolišni uvjeti to dozvoljavaju ali isto tako potrebno je uvoditi i praksu kućnog kompostiranja u individualnim jedinicama na stanovanje koje imaju okućnicu. **Izdvajanje biootpada nema svrhu ukoliko ga se ne obrađuje kompostiranjem.**

PRIMJEDBA: Ništa konkretno nije naznačeno, sve je okvirno uz riječi „treba“ i „predviđeno“, samim time cilj je nikakav. Posebno je čudna rečenica da biootpad nema svrhu ukoliko ga se ne obrađuje kompostiranjem, što je točno. Samo, kako je jasno naznačeno ovim Planom, nemamo kompostanu i ne znamo kad ćemo imati uopće lokaciju za istu, ova rečenica gore govori: NE ODVAJAJTE!

OSTALI CILJEVI napisani su samo da se napišu, bez ikakve razrade:

⌚ 3.0. Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom

- informiranja i educiranja građana, problematični komunalni otpad koji spada u kategoriju opasnog otpada građani će moći predati u reciklažna dvorišta koja će zaprimati sve takve vrste otpada

⌚ 4.0. Sanacija lokacija onečišćenih otpadom

- a sanaciju dugih otpadom onečišćenih lokacija nužno je napraviti odgovarajući plan i sukladno njemu provesti sanacijske aktivnosti

⌚ 5.0. Provedba izobraznoinformativnih aktivnosti

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

- Cilj je moguće postići izradom odgovarajućeg plana o informiranju i edukaciji javnosti, provođenju zadanih aktivnosti uz provedbu snažnih promidžbenih kampanja na temu gospodarenja otpadom.

🕒 6.0. Unapređenje informacijskog sustava gospodarenja otpadom

- Cilj je moguće postići izradom odgovarajućeg jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliše na razini grada Splita čiji jedan dio će predstavljati i podaci vezani uz gospodarenje otpadom.

🕒 7.0. Unapređenje informacijskog sustava gospodarenja otpadom radi nadzora

- Cilj je moguće postići uspostavom i edukacijom komunalnog redarstva vezano uz održivo gospodarenje otpadom

PRIMJEDBE za ciljeve 3-7: Nema ništa konkretno napisano niti se ovaj dokument veže s planom Fonda te se ne vidi način financiranja

GRAĐEVINE

4.2 Planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom

Planirane građevine za gospodarenje otpadom na području Grada Splita su **pretovarna stanica, reciklažna dvorišta** (za izdvojeni komunalni otpad, posebne kategorije otpada i građevni otpad), **kompostana za biootpad, sortirnica za odvojeno prikupljeni otpad sustavom „od vrata do vrata“, postrojenje za obradu miješanog komunalnog otpada** nastalog na području Grada Splita te bi se izgradili novi i kompletirali postojeći zeleni otoci kako je predviđeno ovim Planom.

PRIMJEDBA: Puno planiranog bez konkretnih podataka, kad i kako. Sve lebdi u zraku u smislu dogovora, a to se ne može nazvati Planom.

4.2.1 Županijski centar za gospodarenje otpadom „Lećevica“

PRIMJEDBA: nema kapaciteta nijedne obrade, nema postotka dobivenih proizvoda (npr. Gorivo iz otpada), nema procjene troškova, nema procjene zarade, nema cijene koštanja odvoza za građane Grada Splita, predviđa se nekakvo mobilno postrojenje za građevinski otpad umjesto fiksnoga. Dovršetak izgradnje je planiran za 2022. godinu što po izjavama ministra nije točno, već je to nada. Samim time ovaj Plan je neodrživ.

4.2.2. Reciklažna dvorišta

PRIMJEDBA: Na zapadu nema nijedno (Varoš, Meje, Spinut, Lovret), u središtu nijedno (Lokve, Bol, Plokite, Gripe, Split 3, Trstenik, Mertojak ...), na jugu samo jedno kod bolničkog heliodroma, na sjeveroistoku nijedno (Bilice, Dračevac, Mejaši ...). Izgradnja 7 reciklažnih dvorišta na predviđenim lokacijama (uključujući centre za ponovnu upotrebu) planirana je u razdoblju od 12/2019.-12/2022. godine što govori da je ovaj Plan neostvariv jer već 2019. planira se 50,9% odvojenog prikupljanja.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

4.2.3. Zeleni otoci

„4.1.3. Prema zadnjim dostupnim podacima, papir se skuplja u plavim spremnicima (510 spremnika) na **421 lokaciji** u Gradu. PET ambalaža se skuplja na 449 lokacije u ukupno 482 spremnika. Staklo se skupljana 99 lokacija u **91 spremnik**, a u odnosu na 2007. godinu, na 42 lokacije su postavljeni spremnici **za tetrapak (njih 43)**. Iako se ove lokacije u pravom smislu ne mogu smatrati zelenim otocima, u odnosu na 2007. godinu kapaciteti su povećani desetak puta, što predstavlja odgovarajući napredak. Veliki problem u postavljanju zelenih otoka je i činjenica da dolazi često do pojave vandalizma te fizičkog uništenja i paljenja posuda za otpad.“

Ne postoji zakonski definirana obaveza u pogledu broja zelenih otoka, ali je iz **prakse poznato kako se jedan zeleni otok gradi na 500-700 stanovnika** ili rjeđe ovisno o gustoći naseljenosti. Shodno tome, na području Grada Splita je predviđena uspostava oko 360 zelenih otoka čija se mreža s vremenom može širiti ovisno o potrebi.

Izmjenom postojećeg modela prikupljanja u model „**od vrata do vrata**“, predviđa se sakupljanje papira, plastike, stakla i metalne ambalaže koji će se razdvajati u sortirnici. Stoga **broj i sadržaj zelenih otoka treba prilagoditi** tako da se u njima predvidi odlaganje odvojenog otpada koji ne nastaje svakodnevno kao što su ambalažni otpad, tekstil i sl. Na postojećim lokacijama posuda za odvojeno prikupljanje otpada, **dodati i druge posude** kako bi one funkcionalno mogle činiti „zeleni otok“. Posebno je zelene otoke zbog turističkih aktivnosti potrebno **smjestiti u centru grada**, blizini plaža, kulturno povijesnih građevina, hotela i sl.

PRIMJEDBA: Mali broj otoka koji su ostali nedefinirani ovim Planom, uočljiv je nesrazmjer po kotarima te malo spremnika. Ne navodi se problematika postavljanja zelenih otoka i način rješavanja istog problema. Ovim Planom nisu predviđeni poluokopani kontejneri većih litraža (5000 litara) koji imaju ogromnih prednosti, od čistog izgleda, uštedi prostora za ostale kontejnere na zelenom otoku, rjeđeg pražnjenja, manje smrada tokom ljeta jer otpad pada na dno pod zemljom čime se početna cijena koštanja vrlo brzo isplati. Ljubljana ima 1 na 124 stanovnika zelenih otoka i upravo zbog toga imaju 65% odvojenog prikupljanja otpada. Kraj kompletiranja zelenih otoka i sabirnih mjesta predviđen je za 6/2019. godine što govori o neodrživosti ovog Plana koji već 2019. postavlja cilj od 50,9% odvojenog sakupljanja.

4.2.4 Centri za ponovnu upotrebu otpada

Ovi centri se mogu uspostaviti kao zasebne cjeline ili u sklopu reciklažnih dvorišta. Osim što doprinose smanjenju količina otpada (na razini EU za cca 5%) mogu potaknuti i zapošljavanje posebno osoba iz teže zapošljivih skupina.

PRIMJEDBA: Nema definicije, u Planu se navodi „se mogu uspostaviti“, „mogu potaknuti i zapošljavanje“. U Planu ne stoji koliko ih je, u okviru koliko dvorišta, koliko zapošljavanje i slično. Kraj izgradnja je predviđen za 12/2022. u okviru reciklažnih dvorišta što opet kompromitira održivost ovog Plana.

4.2.6 Nova, uređena ploha za odlaganje otpada na području odlagališta „Karepovac“

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

5. Rekultivacija odnosno ozelenjivanje sanirane i zatvorene površine odlagališta

- ⌚ Predviđeno je prekrivanje završnog brtvenog sloja humusom debljine 10 cm i zatravniti. Na završnom prekrivnom sustavu cjelokupnog odlagališnog prostora se izvodi šljunčana cesta radi pristupa aktivnom dijelu odlagališta tijekom odlaganja otpada te nakon zatvaranja odlagališta za održavanje pokrova.

PRIMJEDBA: Ne navode se detaljne karakteristike plohe čime su uskraćene i informacije o mogućnostima za daljnje planiranje sadržaja na istoj, od zelenila do objekata koje ploha može izdržati.

4.2.7 Reciklažno dvorište za građevni otpad

Samo manji neiskoristivi dio ovog otpada bi se odlagao na odlagalištu neopasnog otpada. Lokacija još uvijek nije određena, te **je potrebno izmjena i dopuna dokumenata i planova** prostornog uređenja, pri čemu je zahtjev već upućen izrađivačima ovih planova. Površina reciklažnog dvorišta ovisi o predviđenim količinama koje će se dovoziti na obradu. **Količine građevnog otpada je teško utvrditi.**

Pretpostavka je kako je ova količina znatno veća te zbog nepostojanja uređenog sustava, veći dio ovog otpada završava na divljim odlagalištima, a često i uz morsku obalu što je protuzakonito i kažnjivo djelo. Stoga se procjenjuje količina građevnog otpada između 15.000 - 20.000 t/god.

PRIMJEDBA: Plan prikazuje veliku razliku u količinama građevnog otpada stoga je i sama površina građevine upitna. Po Planu je planiran završetak izgradnje tek 1/2020. stoga je nejasno na koji način se može stići do 70% odvajanja i uporabe 2020.godine.

4.2.8 Kompostana za biootpad

S ciljem smanjivanja ostatnih količina otpada koji će se po uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom upućivati na obradu u ŽCGO „Lećevica“, **predviđeno je izdvajanje na mjestu nastanka biootpada.** Za biootpad u individualnim stambenim jedinicama, sa okućnicom, predviđeno je uvođenje „**kućnog kompostiranja**“ koji će se iz godine u godinu nadograđivati. Na području Grada Splita, prema procjeni oko **7.500 kućanstava imaju okućnice**, u okviru kojih je moguća uspostava sustava "kućnog kompostiranja".

Predviđeni kapacitet kompostane iznosi do **10.000 t/god** ulaznog materijala. Za izgradnju kompostane **treba pronaći adekvatnu lokaciju (nitko ne želi kompostanu!)** na području Grada Splita ili u suradnji s drugim gradovima i općinama. U konačnici će se dio biootpada obrađivati u sklopu ŽCGO "Lećevica".

PRIMJEDBA: Uopće nema definicije lokacije kompostane, sve visi u zraku ovisno o dogovoru između općina. Kapacitet kompostane nije ni približno dovoljan za sam Grad Split, a kamoli za još i susjedne općine s kojima tek treba uslijediti dogovor (Kaštela i Solin). Nema smeđih spremnika, ne objašnjavaju se troškovi kompostiranja za kućanstva, cijene aditiva kao ni trajanje cijelog procesa, nema definiranja prikupljanja biootpada za poslovne subjekte. Jednom rječju: KATASTROFA. Predviđa se odvajanje 15% od ukupnog biootpada 2019. godine što je premalo da bi ostale frakcije podigle odvajanje sve do 50,9%. Predviđen je dovršetak izgradnje za 9/2019. što je sa svim navedenim prilično upitan podatak, a kompostana je ključan objekt.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

U planu za izgradnju postrojenja za obradu biorazgradivog otpada izrijekom se navodi da se razmatra izgradnja najprimitivnijeg pogona za obradu/kompostanu u kojem će se vršiti kompostiranje u hrpama. Navedeni tip kompostiranja zahtjeva velike površine i stvara najveću emisiju neugodnih mirisa te je za pretpostaviti da će izgradnja istog izazvati jaki otpor stanovništva na nekoj planiranoj lokaciji. Izgleda da je odluka za izborom ovakvog tipa obrade želja da se ista i ne izgradi nigdje na području Splita i okolice do izgradnje ŽCGO Lećevica. Smatramo da je u planu potrebno navesti da će se razmotriti drugi tipovi obrade biootpada, od drugih tipova kompostiranja do anaerobne digestije, posebno uzimajući u obzir veliki napredak postignut zadnjih godina u tehnologijama obrade biootpada.

4.2.9 Sortirnica za izdvojeni otpad

Poznati su slučajevi grada Vodica, Krka ili Čakovca koji su zbog zahtijevane čistoće reciklabilnog otpada (papira i kartona, plastike i stakla) **izgradile odnosno grade sortirnice za dodatnu obradu** prethodno izdvojenog otpada. **I** u Njemačkoj postoje primjeri gdje građani u posudu za bio otpad ubacuju i 20% drugog otpada, u posudu s ostatkom otpada 30% otpada koji tamo ne spada, a u žutu vreću za otpadnu ambalažu čak do 40% drugog otpada. **Zbog toga je kod odvojenog načina sakupljanja korisnog dijela na izvoru uvijek potrebna i sortirnica, a za izdvojeni biološki otpad kompostirnica.**

Grad Split će koristiti sortirnicu za odvojeno prikupljeni otpad u partnerstvu s ovlaštenom pravnom osobom za gospodarenje s otpadom, **a na području Grada Splita (tvrtka Jolly Eko d.o.o)** dok ne izgradi svoju sortirnicu otpada. Kao i u slučaju kompostane, tako će i za izgradnju sortirnice trebati pronaći **adekvatnu lokaciju** na području Grada Splita ili u suradnji s drugim gradovima i općinama. Trgovačko društvo Jolly Eko d.o.o. ima sortirnicu na području Vranjica u Solinu. U okviru navedene sortirnice trgovačko društvo Čistoća d.o.o. dovozi odvojeno prikupljeni otpad papir, plastiku, tetrapak i staklo sa područja Grada Splita. Kapacitet predmetne sortirnice je 2 tone plastike ili 7 tona papira i kartona dnevno, s radom u jednoj smjeni, s mogućnosti povećanja kapaciteta sortirnice na 4 t/dan plastike i 14 t/dan papira i kartona s otvaranjem dvije radne smjene, čime bi se zadovoljio kapacitet za odvojeno prikupljeni otpad u Gradu Splitu.

PRIMJEDBA: Privatna tvrtka se navodi kao i buduća sortirnica iako nije vidljiv način na koji se to zna unaprijed. Sam smisao rečenica govori da je jako upitna izgradnja sortirnice, odnosno da se sve nastoji prepustiti privatnoj tvrtci, kojoj se čak sugerira i dvosmjenski rad. Postavlja se pitanje čemu onda postoji Čistoća d.o.o. Grad Split mora imati svoju sortirnicu. Predviđeni završetak izgradnje javne sortirnice je 3/2020., 6 mjeseci iza kompostane, što je čudno s obzirom da isto ovisi o dogovoru sa susjednim općinama.

4.2.10 Izgradnja postrojenja i/ili nabava opreme potrebne za obradu miješanog komunalnog otpada nastalog na području Grada Splita

Sukladno nacionalnom Planu gospodarenja otpadom („Narodne novine“, br. 3/17), **ovo postrojenje treba planirati na način da se kasnije mogu koristiti u okviru funkcije CGO-a.** Kapacitet postrojenja za mehaničko-biološku obradu miješanog komunalnog otpada **potrebno je odrediti** sukladno prostornim uvjetima, količini otpada i studiji izvedivosti.

PRIMJEDBA: Jako čudno postrojenje koje nije definirano vremenskim rokom, odnosno u Planu stoji samo da se gradi u Lećevici 2022. godine. Na koji način i kada se gradi u Splitu? Kakvo je to postrojenje, koji proizvod proizvodi i koliko čega u postotku (kako ne znamo količine može se navesti

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org

koliko je u postotku recimo goriva iz otpada ako će ga proizvoditi)? Kako će se prebaciti u Lećeivicu? Kapacitet je nejasan i očito ovisan o kompostani i sortirnici.

5.1 Lokacije divljih odlagališta

Čistoća d.o.o. redovito uklanja odbačeni otpad sa divljih odlagališta.

Na registriranim divljim odlagalištima na području grada Splita se nalazi **oko 27.000 m3** odbačenog otpada. (Pa kako ga toliko ima kad se uklanja). Godišnje s takvih lokacija Čistoća prikupi oko 3.000 tona otpada.

- a) Građevni otpad koji se pretežito sastoji od iskopa potrebno je prikupiti i odvesti na odlagalište „Karepovac“ te takav materijal koristi za dnevno prekrivanje odloženog komunalnog otpada.
- b) Za ostali otpad potrebno je prije zbrinjavanja napraviti osnovnu karakterizaciju otpada kako bi se odredio način zbrinjavanja u odnosu na njegova svojstva

PRIMJEDBA: Po sadašnjoj organizaciji treba 9 godina za kompletnu sanaciju, bez da se išta novoga baci. Tko će to odraditi i koliko će trajati? Ove količine su ogromne i nisu uračunate u postrojenja i građevine koje se ovim planom grade pa se postavlja pitanje gdje će otići ogromne količine građevnog otpada i kako će se sanirati.

Pametno
Gundulićeva 26a, Split
T: +385 (0) 21 480 241

E: info@pametno.org